

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2810,Konferencja-naukowa-Obserwacja-manipulacja-wspolpraca-Dziennikarze-i-naukowcy-a-.html>
25.03.2026, 21:36

Konferencja naukowa „Obserwacja, manipulacja, współpraca. Dziennikarze i naukowcy a aparat bezpieczeństwa w Polsce Ludowej” – Wrocław, 19-21 listopada 2008 r.

28.10.2008

W dniach 19-21 listopada 2008 r. we Wrocławiu odbyła się konferencja naukowa „Obserwacja, manipulacja, współpraca. Dziennikarze i naukowcy a aparat bezpieczeństwa w Polsce Ludowej”. Była ona podsumowaniem dotychczasowych badań realizowanych przez członków projektu „Aparat bezpieczeństwa wobec środowisk twórczych, dziennikarskich i naukowych” prowadzonego przez Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej.

Celem konferencji było przedstawienie mechanizmów działalności aparatu władzy, w tym Urzędu Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa, wobec dwóch niezmiennie ważnych dla niego środowisk, mających kształtować i formować społeczeństwo socjalistyczne. Do udziału w konferencji zaprosiliśmy historyków, prasoznawców, dziennikarzy. Ludzi, którzy nie tylko zawodowo interesują się tą tematyką, ale w wielu wypadkach do dziś aktywnie zajmują się dziennikarstwem czy uczestniczą w kształceniu akademickim.

W ramach konferencji odbyły się dwa panele dyskusyjne dotyczące dziennikarzy i naukowców w okresie PRL. Pierwszy, poświęcony dziennikarzom i ich kontaktom z władzami komunistycznej Polski, poprowadził red. Leszek Budrewicz z Radia Wrocław. W drugim, poświęconym środowisku naukowemu i jego uwikłaniu w Polskę Ludową, udział wzięli m.in. prof. Andrzej Chojnowski, prof. Andrzej Chwalba, prof. Piotr Franaszek, prof. Andrzej Nowak.

Organizatorem konferencji jest Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, a patronat medialny objęły: TVP Wrocław, Radio Wrocław, „Polska - The Times Gazeta Wrocławska”, „Gazeta Polska”, „Niezależna Gazeta Polska” i serwis internetowy niezalezna.pl.

Konferencja naukowa

Obserwacja, manipulacja, współpraca.

Dziennikarze i naukowcy a aparat bezpieczeństwa w Polsce Ludowej

19-21 listopada 2008 r.

Audytorium Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego

ul. Szewska 49

Aula Instytutu Pedagogiki Dolnośląskiej Szkoły Wyższej

ul. Strzegomska 55

PROGRAM

19 XI 2008 (środa)

Audytarium Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego

- Wprowadzenie dr Łukasz Kamiński (BEP IPN)

Między oporem a zaangażowaniem – dziennikarze i naukowcy wobec systemu komunistycznego

Sekcja dziennikarska:

- dr Waldemar Grabowski (BEP IPN)

Rozpracowanie Departamentu Informacji i Prasy Delegatury Rządu przez Urząd Bezpieczeństwa

- prof. Tadeusz Wolsza (IH PAN)

Powojenne losy dziennikarzy wizytujących miejsce zbrodni katyńskiej w 1943 r.

- dr Zbigniew Romek (IH PAN)

Metody pracy cenzury w PRL

- Andrzej W. Kaczorowski

Jerzy Ślaski – redaktor naczelny „WTK” i „Słowa Powszechnego” w materiałach SB

Sekcja naukowa:

- dr Patryk Pleskot (OBEP IPN Warszawa)

Jak wyjechać na Zachód? Procedury wyjazdów polskich uczonych do państw kapitalistycznych z ramienia uczelni wyższych i PAN w latach 1955–1989

- dr Dorota Gałaszewska-Chilczuk (OBEP IPN Lublin)

Polityczna weryfikacja kadry naukowej w latach 80. Próba podsumowania

- dr Tadeusz Rutkowski (IH UW)

Władze PRL wobec Polskiej Akademii Nauk (1982–1984)

- Panel dyskusyjny dotyczący środowisk dziennikarskich

Prowadzenie red. Leszek Budrewicz

20 XI 2008 (czwartek)

Aula Instytutu Pedagogiki Dolnośląskiej Szkoły Wyższej

Sekcja dziennikarska:

- Witold Bagieński (BUiAD IPN)

Prasa prokrajowa w walce z emigracją polityczną

- dr Paweł Ziętara (IH UW)

Aparat bezpieczeństwa PRL wobec „Dziennika Polskiego i Dziennika Żołnierza” w latach 1956–1970

- Anna Maria Jackowska (IH PAN)

Służba Bezpieczeństwa wobec Sekcji Polskiej Radia Francuskiego

- Kamila Churska (OBEP IPN Gdańsk Delegatura w Bydgoszczy)

Rozpracowywanie „Ilustrowanego Kuriera Polskiego” w latach 1947–1956

- dr Dominika Rafalska (IDz UW)

Agonia „Po prostu”. Próby zachowania pamięci o jednym z najpoczytniejszych tygodników lat 50.

- Paweł Szulc (OBEP IPN Szczecin)

Władysław Daniszewski – publicysta, propagandysta, opozycjonista

- Anna Pyżewska (OBEP IPN Białystok)

Początki białoruskiego tygodnika „Niwa”

- Mirosław Biełaszko (BUiAD IPN)
Środowisko „Tygodnika Warszawskiego” w aktach bezpieki
- Promocja książki dr Dominiki Rafalskiej, *Między marzeniami a rzeczywistością. Tygodnik „Po prostu” wobec głównych problemów społecznych i politycznych Polski w latach 1955–1957*
O książce: prof. Andrzej Chojnowski
- dr Andrzej Grajewski („Gość Niedzielny”)
Inwigilacja tygodnika katolickiego „Gość Niedzielny” w latach 1945–1989. Zarys problematyki
- Roman Graczyk (OBEP IPN Kraków)
Inwigilacja „Tygodnika Powszechnego”
- Agnieszka Klarman (OBEP IPN Wrocław)
Wrocławscy dziennikarze w materiałach Służby Bezpieczeństwa
- dr Piotr Kardela (OBEP IPN Białystok Delegatura w Olsztynie)
Służba Bezpieczeństwa wobec olsztyńskich mediów prasowych, radiowych i telewizyjnych 1970–1990
- Katarzyna Kyc (OBEP IPN Rzeszów)
Służba Bezpieczeństwa wobec dziennikarzy na Podkarpaciu w latach 80. XX w.

Audytoryum Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego

Sekcja naukowa:

- Aleksandra Pietrowicz (OBEP IPN Poznań)
Działania aparatu bezpieczeństwa wobec Instytutu Zachodniego w Poznaniu w latach 1945–1955
- prof. Krzysztof Kawalec (IH UW.)
Casus Jana Trzynadlowskiego
- Mirosław Sikora (OBEP IPN Katowice)
Osobowe źródła informacji SB wśród kadry naukowej Politechniki Śląskiej
- dr Adam Dziuba (OBEP IPN Katowice), Mariusz Mrzyk (OBUiAD IPN Katowice)
Skala i metody inwigilacji Uniwersytetu Śląskiego w latach 80.
- Paweł Spodenkiewicz (OBEP IPN Łódź)
Marzec 1968 roku w Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi
- dr Krystyna Samsonowska (OBEP IPN Kraków)
Inwigilacja uczelni artystycznych Krakowa
- prof. Piotr Franaszek (IH UJ)
Agentura SB w Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 80.
- dr Krzysztof Sychowicz (OBEP IPN Białystok)
Inwigilacja przez SB środowiska naukowego uczelni białostockich w latach 1980–1989
- Andrzej Czyżewski (OBEP IPN Łódź)
Leszka Kołakowskiego boje o paszport
- Edyta Krężolek (OBEP IPN Kraków Delegatura w Kielcach)
Kontrola operacyjna Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach w świetle sprawy obiektowej „Bem”
- Panel poświęcony środowisku naukowemu – prof. Włodzimierz Suleja, prof. Piotr Franaszek, prof. Krzysztof Kawalec, prof. Andrzej Chojnowski

21 XI 2008 (piątek)

Audytoryum Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego

Sekcja dziennikarska:

- dr Daniel Wicenty (OBEP IPN Gdańsk)
Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich między sierpniem 1980 a stanem wojennym
- Grzegorz Majchrzak (BEP IPN)
Weryfikacja dziennikarzy w okresie stanu wojennego
- dr Przemysław Wójtowicz (OBEP IPN Gdańsk Delegatura w Bydgoszczy)
Służba Bezpieczeństwa wobec bydgoskich dziennikarzy w latach 60., 70. i 80. XX w.

Sekcja naukowa:

- Piotr P. Warot (OBEP IPN Białystok Delegatura w Olsztynie)
Poczet olsztyńskich rektorów – tajnych współpracowników SB
- dr Henryk Głębocki (OBEP IPN Kraków)
Uczelnie wyższe w PRL jako obiekt kontroli operacyjnej ze strony Służby Bezpieczeństwa – w latach 70-80. XX w. (na przykładzie Krakowa)
- dr Maciej Maciejowski (KŚZpNP IPN Szczecin)
Dyskryminacja wyznaniowa jako przykład represji SB wymierzonej w pracowników WSP w Szczecinie w 1975 r.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

**DZIENNIKARZE
TWÓRCY
NAUKOWCY**

Konferencja naukowa

Obserwacja Manipulacja Współpraca

Dziennikarze i naukowcy
a aparat bezpieczeństwa
w Polsce Ludowej

Wrocław
19–21 listopada 2008 r.

Audytoryum Instytutu Historii Uniwersytetu Wrocławskiego
oraz Aula Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej
Dolnośląskiej Szkoły Wyższej

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
www.ipn.gov.pl

Wstęp wolny

Patroni medialni:

TVP WROCŁAW

RADIO WROCŁAW

GAZETA WROCŁAW

Niezależna

GAZETA POLSKA

GAZETA POLSKA

Projekt plakatu: Marcin Roszczyński

plakat

Konferencję otworzył prezes IPN – dr hab. Janusz Kurtyka

Uroczyste rozpoczęcie konferencji

Audytoryum Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego